

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Newsletter Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Nr 5/2013

Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje zadania niezależnego mechanizmu do spraw popierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych

Ważne

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek dot. świadczenia pielęgnacyjnego [art. 28 – Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna]*

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący świadczenia pielęgnacyjnego, przychylił się do stanowiska Rzecznika i uznał zaskarżone przepisy za niezgodne z Konstytucją. [\[więcej\]](#)

Sprawy u Rzecznika Praw Obywatelskich

Światło dla osób ubezwłasnowolnionych [art. 12 – Równość wobec prawa]

Przepisy o ubezwłasnowolnieniu w naszym kraju nie odpowiadają standardom ochrony praw człowieka. Rzecznik Praw Obywatelskich występuje w tej kwestii od 2007 roku. Ostatnio podczas połączonego posiedzenia Sejmowych Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, gdzie została przedstawiona informacja na temat funkcjonowania instytucji ubezwłasnowolnienia w Polsce oraz koniecznych zmian, przedstawił problemy prawne zdiagnozowane w tej sprawie w Biurze RPO. [\[więcej\]](#)

Psy – asystenci bez dofinansowania [art. 9 - Dostępność]

Rzecznik Praw Obywatelskich skierował wystąpienie do Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w sprawie niemożności uzyskania przez osoby niepełnosprawne wsparcia finansowego na utrzymanie psów asystujących. [\[więcej\]](#)

Dostosowanie egzaminów dla prawników z różnymi rodzajami niepełnosprawności [art. 24 - Edukacja]

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił do Ministra Sprawiedliwości w sprawie dostosowania egzaminów wstępnych na aplikacje oraz prawniczych egzaminów zawodowych do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz matek karmiących. [\[więcej\]](#)

Z leczeniem raka nie można czekać [art. 25 - Zdrowie]

Prof. Irena Lipowicz wystąpiła do Ministra Zdrowia w sprawie potrzeby zwiększenia ilości kontroli ponadlimitowych świadczeń z zakresu leczenia chorób nowotworowych. [\[więcej\]](#)

Renta aż do emerytury? [art. 28 – Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna]

Do Rzecznika zwróciła się osoba w sprawie braku przedłużenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy do dnia osiągnięcia podwyższonego wieku emerytalnego. [\[więcej\]](#)

Konferencje i debaty

Przeciw przemocy [art. 16 – Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć]

W momencie, kiedy Polska przygotowuje się do ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca uwagę na problem ochrony kobiet niepełnosprawnych, starszych i cudzoziemek. Podczas konferencji pt. „Zapobieganie przemocy wobec kobiet”, zorganizowanej we współpracy z Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, zostały przedstawione rekomendacje dotyczące udoskonalenia funkcjonowania polskiego systemu przeciwdziałania przemocy – ze zwróceniem szczególnej uwagi na potrzeby wymienionych grup kobiet. [\[więcej\]](#)

Choroba Alzheimera - o godność starzenia się [art. 8 – Podnoszenie świadomości, art. 25 - Zdrowie]

W starzejącym się społeczeństwie choroba Alzheimera będzie stanowiła coraz większy problem. Cierpi na nią ok. 40 proc. osób powyżej 80 roku życia. Rzecznik Praw Obywatelskich ocenia, że ludzie dotknięci chorobą Alzheimera, podobnie jak innymi chorobami otępiennymi, są w Polsce gorzej traktowani. W obronie ich godności w Biurze RPO odbyła się konferencja pt. „Choroba Alzheimera – uczmy się pomagać”, zorganizowana we współpracy z Polskim Towarzystwem Alzheimerowskim oraz Polskim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera. Uczestnicy debaty oceniają, że Polska nie jest gotowa do zmierzenia się z problemem tej długotrwałej, nieuleczalnej choroby. [\[więcej\]](#)

„Postaw na pracę” [art. 27 – Praca i zatrudnienie]

„Postaw na pracę” to hasło przewodnie dwuletniego, ogólnopolskiego projektu „Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych”,

realizowanego przez Fundację Aktywizacja oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - pod patronatem honorowym Rzecznika Praw Obywatelskich. [\[więcej\]](#)

Dobre praktyki

EDEN 2013 – Przemysł rajem dla osób z niepełnosprawnością [art. 30 – Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie] [\[więcej\]](#)

Ambasador Niepełnosprawnych [art. 5 – Równość i niedyskryminacja]

Koszalińskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych zostało uhonorowane nagrodą „Zachodniopomorskie Magnolie EFS” za najbardziej efektywny sposób wykorzystania środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kategorii Ambasador Niepełnosprawnych. [\[więcej\]](#)

O integracji i trudnych emocjach – program SMOK [art. 24 - Edukacja]

SMOK to pomorski Skuteczny MOdel Kształcenia, którego celem jest zmiana sposobu przygotowania nauczycieli do nauczania dzieci z niepełnosprawnością i z chorobami przewlekłymi. Projekt zwraca uwagę na fakt, jak wielkie znaczenie dla uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych ma edukacja otoczenia. [\[więcej\]](#)

* W nawiasach podano numer artykułu Konwencji i tytuł, z którym związana jest informacja

Ciekawostki

Nie dajmy się ponieść emocjom ...

Wszystkim szukającym skutecznej pomocy w trudnych sprawach, również u Rzecznika Praw Obywatelskich, przypominamy dobre rady Janki Graban, redaktorki działu listów „Integracji”

10 x TAK - co i jak robić

1. Opanuj wzburzenie. 2. Porozmawiaj i zasięgnij informacji. 3. Sprawdź, jakie powinności w danej sprawie ma urząd. 4. Dowiedz się, jakie są procedury załatwiania twojej sprawy. 5. Opisz ją zwięźle i zgodnie z faktami. 6. Jasno określ swoje oczekiwania. 7. Potwierdź złożenie pisma. 8. Pilnuj terminu odpowiedzi. 9. Korzystaj z prawa do odwołania. 10. Uznaj ostateczną decyzję.

10 x NIE - czego i jak nie robić

1. Nie oczekuj, że ktoś za ciebie rozwiąże twoje problemy. 2. Nie daj się ponieść emocjom. 3. Nie zakładaj czyjejś złej woli. 4. Nie działaj na oślep. 5. Nie naciągaj faktów. 6. Nie szkodź innym, załatwiając swoją sprawę. 7. Nie rezygnuj przedwcześnie. 8. Nie działaj w sposób nieuporządkowany. 9. Nie zapominaj o obowiązujących prawach, zasadach dobrego wychowania i swych obowiązkach. 10. Nie działaj anonimowo. [\[więcej\]](#)

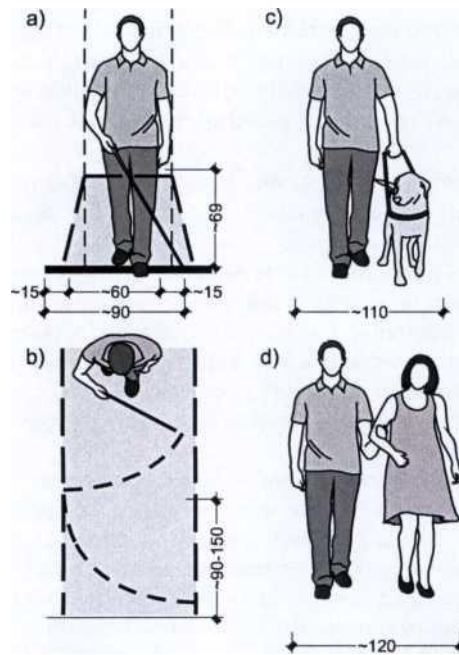
źródło: „Integracja 4/2013”,
autor: Janka Graban

Standardy projektowania uniwersalnego

Przestrzeń potrzebna do swobodnego poruszania się osób niewidomych i niedowidzących

Osoba poruszająca się przy pomocy białej laski

Osoba poruszająca się z psem przewodnikiem

Osoba poruszająca się przy pomocy białej laski

Osoba poruszająca się z przewodnikiem

(Oprac. autora na podst.: Czarnecki i Simiński 2004, 296; Kuryłowicz 2005, s. 75; Schwarc 1991, s.17-18).

źródło: Centrum Projektowania Uniwersalnego Politechnika Gdańska Wydział Architektury
autor: dr hab. inż. arch. Marek Wysocki